

çàää-è èññéááíáíéý ðóéííéñíúò èñòíðè-áñéèò áíéóíáíóíá, ííáóò áúòú ííñòááéáíú ñ
óí-éè çðáíéý èñòí-íééíáááíéý, èñòíðèè, èéíááèñòèèè. Á óéàçáíúò, à òàéæá áí
íííáèò áðóáèò áóíáíéòáðíúò àèñòéíééíáò áíáíéúíí ñóíæé íáðíáéèè áíáéèçà
òáèñòíáúò èñòí-íééíá. Áñá ííé, òàé èèè éíá-á, íúòáðòñý òíðíáéèçíááòú òáéñò,
áúááéèòú íáíáóíáéíúá èàòááíðèè, ííñòðíéòú íá óðíáíá ááñòðáéòèè ñáíè ííááèè,
íðíááñòè ñ ííñòðíáíúíè ííááéýíè òáðáèòáðíúá èññéááíáíéý è ííúòáòòñý
éíòáðíðáòèðíááòú ðáçóéúòàò.

Áéý òáéèò çàää- íæíí íðááéíæèòú
óíéááðñáéúíóð ííááéü ííéñáíéý óíðíáéèçíááíííáí òáéñòà è èçáéá-áííúò èç íááí
çíáíéé. Óíéááðñáéúíáý ííááéü áíéæíá óáíáéáòáíðýòú ñéááóðùè òðááíáíéýí:

- áúááéýòú íðíéçáíéúíúá ááéíéòú
òáéñòà èáé íáíñíáéáííúá íáúáéòú;

- óíðíéðíááòú ñáýçú íðíéçáíéúííáí
-èñèà íáúáéòíá;

- ííçáíéýòú ñòðíéòú íðíéçáíéúíúá
èáðáðòèè íáúáéòíá è ñáýçáé;

- ñííòííñèòú èáé íáúáéòú, òàé è
ñáýçè ñ íðíéçáíéúíúíè ñííñéíáúíè èàòááíðèýíè;

- íðéáýçúááòú é íáúáéòáè è ñáýçýí
ðáçèè-íúá ííéàçàòáèè (-èñéíáúá, ííéíáéúíúá, ááðíýòííñòíúá è íð.);

- ííçáíéýòú íáðáðíáèòú íò ííááéáé
òáéñòíá é ííááéýí áíéáá áúñíéíáí óðíáíý (íáíðèíáð, é ííááèè éíéèáéòèè òáéñòíá).

Ááóíðáíè ñòáòùè íðááéáááòñý á
èá-áñòáá òáéíé óíéááðñáéúííé ííááéè – ííááéü «ñòðóéòóðíí-ñáíáíòè-áñéíáí
íðíñòðáíñòáá». Ááííá íðíñòðáíñòáí ñíñòíèò èç íááíðá èçíáðáíéé, éíéè-áñòáí
éíòíðúò ííóáíòèáéúíí ááñéííá-íí, è óí-áé á ýòíí íðíñòðáíñòáá. Éáæáíá èçíáðáíéá
ýáéýáòñý ðéèñèðíááííúí íááíðíí çíá-áíéé,
íðáááéýáò íáéíòíðóð øéáéó. Éáæáý òí-éá íððáæááò òáéò áçáèííñáýçè çíá-áíéé íá
òéèñèðíáííí íááíðá èçíáðáíéé.

Íðè ðááíòá ñ òáéñòíí ñóúáñòáóáò
íííýòèá ááçíáíáí èçíáðáíéý – ýòí íòéíæáííúá íá øéáéá ñéíáá, óíðíéðóðùèá òáéñò á
ííðýáéá èò ííýáéáíéý. Íðáéòè-áñéè èðááý óí-éá á ñòðóéòóðíí-ñáíáíòè-áñéíí íðíñòðáíñòáá
ííðááéýáòñý óíòý áú íáíéí ááçíáúí èçíáðáíéáí è íáéíòíðúí íááíðíí áðóáèò
èçíáðáíéé. Íáíðèíáð, áéý ñííòíáíáíéý ýéáíáíóíá òáéñòá ñ ííðááéáííúíè
ñííñéíáúíè èàòááíðèýíè (áúááéáíéý íáðñííáéèé á òáéñòá) ñíçáááòñý òí-éá á
ááóíáðííí ííáíðíñòðáíñòáá, ááá íáíí èçíáðáíéá ááçíáíá, à áðóáíá – øéáéá
èàòááíðèè íáúáéòíá («íðááèòáéè, áíááíáú, áíýðá è íðí-»). Áéý ñíçááíéý ñáýçè
íáæáò ááóíý íáúáéòáíè òáéñòá ááðáòñý ááá ááçíáúò èçíáðáíéý è, áñéè íáíáóíáéíí,
èçíáðáíéá èàòááíðèè ñáýçáé, è á ýòíí ííáíðíñòðáíñòáá ñòááéòñý òí-éá.
Ñííòááòñòááííí, áéý ñíçááíéý N-áðíé ñáýçè ááðáòñý N ááçíáúò èçíáðáíéé.

Óáèèí íáðáçíí, çàää-á
íðáíáðáçíáíéý èðáíé áíóòðáííáé ñòðóéòóðú òðáíáíéý á íáíáúáíóð ííááéü ñáíáèòñý
è ðáçéíæáíéð á ííáíáíí íðíñòðáíñòáá. Éðíá óíáí, èñííéúçíáíéá ñáíéò òáéñòíá á
èá-áñòáá ááçú íðíñòðáíñòáá ííçáíéèò ñáýçúááòú è áííéíýòú íðíááááííúá ñ íéè è á
ðáçíúò éíòíðíáòèííúò ñèñòáíáò èññéááíáíéý. Óáéñò – ýòí óíéúéí íáðáçóðùèá ááí

ñẽĩáĩóĩòĩòĩ, èáæááÿ èç èĩòĩòĩòĩ èĩááò ñáĩé óĩèèáèúĩúé èááĩòèòèèáòĩò. È, íáĩòèĩáò, èĩòĩòĩàòèÿ í ðàçáèáíèè ááĩ íá ñòòĩèè è ñòòáíèòũ – ÿòĩ óæá áĩĩéĩèòáèúĩáÿ èĩòĩòĩàòèÿ, çáíèÿ, ñĩááĩĩñòũ èĩíèòáòĩĩáĩ èñòĩ-íèèá èèè èçááíèÿ, òááèúĩá èçĩáòáíèá á ñòòóèòóĩ-ñáĩáíòè-áñéĩ òĩñòòáĩñòáá.

Íĩòĩáóáĩ òĩèèèñòòèòĩáàòũ
áĩáááèáíèá ðàçèè-ííé èĩòĩòĩàòèè í òáèñòá íá òèĩáòá çááá-è ñĩááĩòĩáèè òèòòĩáĩáĩ èçááíèÿ ñĩéĩáĩ ñĩáòáíèÿ ñĩ-èĩáíéé Ì. Á. Èĩĩĩñĩáá [Í èĩèéáèòèè 2007].
Íóáèèèáòèÿ ññòũáñòáèÿáòñÿ á òĩòĩàòá èĩòĩòĩàòèèĩĩ-áíáèèòè-áñéĩé ñèñòáũ
«Ìáíóñèòèè» (URL: <http://manuscripts.ru/>),
áèÿ ÿòĩáĩ áóĩáæúĩá èñòĩ-íèèè ñèáíèòòòñÿ è ðáñĩçĩáòòñÿ, ðáñĩçĩáíúé òáèñò áũ-èòũáááòñÿ è ðàçá-ááòñÿ ñ ñĩúũþ ñĩáòèáèèèçèòĩááíúò XML ñòáĩ á òòáò áàòèáíòáò: ááĩáòòè-áñéĩé, èèĩááèñòè-áñéĩé è ñòòóèòóĩ-òóĩèòèĩáèúĩé èáòáòèÿò.

Íĩñĩòòèèĩ áñá òòè ñĩñĩáá ðàçĩáòèè
íá òèĩáòá íáĩáĩ ááçáòá òáèñòá:

Íðèñĩáĩèóĩèáíèá
III

6.
Áñèè òòááóáòñÿ òááòáòèòũ èáèĩá-èèáĩ òááòáĩá òáèĩ

á æèáèĩá òĩ
íáĩáòĩáèĩ çàòòóáíèòũ áçáèĩíá ñòáĩèáíèá ò-

ááèúĩúò ááĩ
÷áñòèò.

Á ááĩáòòè-áñéĩé ðàçĩáòèá ñí áóááò
áũáèÿááòũ áĩò òáè:

<| no=”25”> <wf
id=”w345”>Íðèñĩáĩèóĩèáíèá</wf><wf
id=”w346”>III</wf></l>

<| no=”26”>
<wf id=”w347”>6</wf>.<wf
id=”w348”>Áñèè</wf><wf id=”w349”>òòááóáòñÿ</wf> <wf
id=”w350”>íðááòáòèòũ</wf><wf
id=”w351”>èáèĩá-èèáĩ</wf><wf id=”w352”>òááòáĩá</wf><wf
id=”w353”>òáèĩ</wf></l>

<| no=”27”><wf id=”w354”>á</wf><wf
id=”w355”>æèáèĩá</wf>,<wf id=”w356”>òĩ</wf><wf
id=”w357”>íáĩáòĩáèĩ</wf><wf
id=”w358”>çàòòóáíèòũ</wf><wf id=”w359”>áçáèĩíá</wf><wf
id=”w360”>ñòáĩèáíèá</wf><wf
id=”w361”>ò</l></l>

<| no=”28”>ááèúĩúò</wf><wf id=”w362”>ááĩ
</wf><wf id=”w363”>÷áñòèò</wf>.</l>

Áéáĩĩ, ÷òĩ éàæáĩé ñéĩáĩòĩðĩá <wf> ìðèñáĩáĩ óíéèàèüíúé (á àáĩĩĩ ñéó÷áá á ìðáááèáò òáèñòá) èááíòèòèèáòĩð. Éðĩĩá òĩáĩ, òááĩĩ <|> áúááéáíú ñòðĩéé. Á ìĩááèè ñòðòéòóðĩĩ-ñáĩáíòè÷-áñéĩáĩ ìðĩñòðáĩñòáá yóó ðàçĩáòèó ìĩáĩ ìðááñòááèòú éàé ìðĩñòðáĩñòáĩ èç ááóó èçĩáðáíéé: ìáðáĩá – èçĩáðáíéá ñéĩáĩòĩðĩ, áòĩðĩá – èçĩáðáíéá ñòðĩé. Óĩ÷-éíé á ìðĩñòðáĩñòáá èèè, áðóáèèè ñéĩááìè, òáèòĩĩ áóááò óéàçáíéá ìá òĩ, ÷òĩ ìðáááèéáĩáý ñéĩáĩòĩðĩá (èááíòèòèèáòĩð ñéĩáĩòĩðĩú) ìĩĩáèá á ìðáááéáĩóò ñòðĩéó (èááíòèòèèáòĩð ñòðĩéé). Á òĩ÷-éá ìĩáĩĩ á èà÷-áñòáá çĩá÷-áíéý òðáíéòú ñáĩ çĩá÷-áíéá ñéĩáĩòĩðĩú è òĩááá ìðè ìáðáĩĩñá ñéĩá áóááò ááà òáèòá áðĩæáááíéý ñéĩáĩòĩðĩú á ðàçĩúá ñòðĩéé: á ìáðáĩ òáèòá - ìá÷-áéĩ ñéĩáĩòĩðĩú, áĩ áòĩðĩĩ òáèòá - ìéĩĩ÷-áíéá ñéĩáĩòĩðĩú (á ìðéĩáðá ñéĩáĩ «ìò-ááèüíúò»).

Á àáĩĩĩ ñéó÷áá èááíòèòèèáòĩðú ñéĩáĩòĩðĩ òĩðýáĩ÷-áíú, è ì ìéì ìĩáĩ áĩñòááĩĩáèòú ìðýáĩé ñéĩá á ñòðĩéá. Áñéè áú yóĩ áúéĩ ìá òáè, òĩ á ìðĩñòðáĩñòáá ìðèèéĩñú áú áĩáááèòú áúá ìáĩĩ èçĩáðáíéá ìðýáéá è óéàçáòú áéý éàæáĩé ñéĩáĩòĩðĩú éàé òáèò á, ìĩçèòèò á ìðáááèáò ìðááéĩæáíéý èèè òáèñòá.

Á èèĩááèñòè÷-áñéíé éáðáðòèè ìáø ìðéĩáð áóááò áúáéýááòú áìò òáé:

<div type="sent" no="32">

<wf id=”w345”>Ìðèñáĩáĩéóíéáíéá</wf><wf id=”w346”>III</wf>

</div>

<div type="sent" no="33">

<wf id=”w347”>6</wf>. <wf id=”w348”>Áñéè</wf><wf id=”w349”>òðááóáòñý</wf> <wf id=”w350”>ìðááðáòèòú</wf><wf id=”w351”>éàéĩá-éèáĩ</wf>

<wf id=”w352”>òááðáĩá</wf><wf id=”w353”>òáéĩ</wf><wf id=”w354”>á</wf>

<wf id=”w355”>æèäèĩá</wf>,<wf id=”w356”>òĩ</wf>

<wf id=”w357”>íáĩáðĩäèĩ</wf><wf id=”w358”>çàððóáíéòú</wf>

<wf id=”w359”>âçàèĩĩá</wf><wf id=”w360”>ñòáĩéáíéá</wf>

<wf id=”w361”>ìòááèüíúò</wf><wf id=”w362”>ááĩ </wf>

<wf id=”w363”>÷-àñòèò</wf>.

</div>

Çááñú óéàçúááòñý âõíæááíéá ñéíáíõíðí á ìðááéíæáíéý. Ìðéíòéí ðàçéíæáíéý á ìðíñòðáíñòáá áíáéíæé-íúé: èçìáðáíéá ñéíáíõíðí è èçìáðáíéá ìðááéíæáíéé.

Â óóíéèèíáäüíí-ñòðóéòòðííé èáððáðòèè áàçàò áóááò âúäéýááòü áíð òàè:

<par type="title" no="6">

<wf id="w345">Ìðéíáíééíééáíéé</wf><wf id="w346">III</wf>

</par>

<par type="body" par_no="6" no="1">

<wf id="w347">6</wf>.<wf id="w348">Âñéè</wf><wf id="w349">òðááóáòñý</wf> <wf id="w350">ìðááðàòèòü</wf><wf id="w351">èàéíá-èèáí</wf>

<wf id="w352">òááðáíá</wf><wf id="w353">òáéí</wf>

<wf id="w354">â</wf><wf id="w355">æèääíá</wf>,<wf id="w356">óí</wf>

<wf id="w357">íáíáðíäèí</wf><wf id="w358">çàððóáíéòü</wf>

<wf id="w359">âçàèííá</wf><wf id="w360">ñöáíéáíéá</wf>

<wf id="w361">ìòääüíúõ</wf><wf id="w362">âáí </wf>

<wf id="w363">÷àñòèò</wf>.

</par>

Â ááííé ðàçìáòéá äéý ðàçáéáíéý òáèñòà íà ñíùñéíáúá áéíéé ìðèñóðñòááò óæá íáñéíéüéí ìäíðíñòðáíñòá. Ñ ììíúùp òááá <par> óéàçúáááòñý ðàçáéáíéá òáèñòà íà áéíéé, ÷àñòè ìðááððáòà è, ñíòááòñòááíí, áóíæááíéá ñéíáíõíðí á ýòè áéíéé (èçìáðáíéý ñéíáíõíðí è áéíéíá). Äéý áéíéíá óéàçúáááòñý, á èáéíé ìðááððáò ííé áóíäýò, à òàéæá èáéíé ñáíáíòè-áñééé òéí ìðááñòááéýðò - çááíéíáíé ìðááððáòà éèé òáéí ìðááððáòà. Ýòí óæá òáèò, òí-èà òðáò èçìáðáíéé: áéíéé, ìðááððáòü, òéíü áéíéíá. Óáèè òáèòíí òèèñèððóáòñý ìáíáðáíáíí ñòðóéòòðíáý è ñáíáíòè-áñééý

είοιδιαιοεύ, ρίαίεϋ ί οάεηοά. Είάρηί ηήγοηίο ηίαάεϋ ηοηηοδαίηοάα οάε ίαϕαία.

Εηήεϋϕίαίεά ά έα-άηοά

έαάίεοέεαοιθία ηεήαιοιθι οάεηοά οίεεάεϋίϋο έαάίεοέεαοιθία δαήοθη (URI) οάε, έαε ηί ηίείααοήϋ ά ηοάία RDF (URL: <http://www.w3.org/RDF/>) ε ηάίαίεϋ-άηέηί άάάά ά οάεηί ηίϕαίεεο ιθίϕδα-ίί ε οάίαίί εηήεϋϕίααοϋ οεοθίαϋά οάεηοϋ δαϕεε-ίϋίε Είοάθίαο ηεηοάιαίε. Ά ηάηρ ί-αδάϋ ηοηοείάίϋά ία οάεηί άαϕεήά ε η έηήεϋϕίαίεάί ηίαάεε ηοδοέοοθίί-ηάίαίεϋ-άηέηί ηοηηοδαίηοάά ηηοαεϋίϋά ρίαίεϋ ί οάεηοάο οάεεα ηοάίοο ηήϋοίϋ έρπαίε ηεηοάία, ηίαάαδεεαβϋαέ οάεηά αάεήά ηεηάίεά.

Άεαήααοθίηοε

Δαάίοα αϋηίείαía ηδε ηίαάαδεεά Δίηηεεηεήίη οήάα αοίαίεοαθίϋο εηηεαήαίεε (ΔΆΙΌ), αδαίο 1 07-04-12147ά.

Νήεηέ εεοάοαοοθϋ

Άαδαίία ε αδ.

2007 - Άαδαίία, Ά. Ά. Είοάθίαο ηδοαε «Γεήνιάρηά ίαηέααέα». Οηοιδοήαίεά ηήαϋαηηοάα εηηεαήαίεαοάεεα εδαίεο οάεηοία / Ά. Ά. Άαδαίία, Ε. Ά. Εδαάοία // Είοάθίαο ε ηίαδαίίηά ίαϋαηοάί : Οδ. Ο Άηαθίη. ίαϋάεί. εήο. – Νία. : Οάεοεϋοάο οεείε. ε εηεοηηοά ΝίαΆΌ, 2007. – Ν. 57–60.

Εδαάοία ε αδ.

2007 – Εδαάοία, Ε. Ά. Είοιδιαιοεήίϋη ηεηοάία εϋ δαάίϋο η εήεεαεοεϋηε δοεήεηήϋο εηοιθε-άηεεο ατεοίαίοία / Ε. Ά. Εδαάοία, Ά. Ι. Οεεαοία // Είοιδιαιοεήίϋά οάοήεήεε ηίαεεοθίηαίεϋ ε οηδαεεάίεϋ. - 1 2(36) – Άηθίηε : ίαο-ίαϋ εήεά, 2007. – Ν. 188–196.

Εδαάοία 2008 – Εδαάοία, Ε.Ά. ηίαεεοθίηαίεά ηοδοέοοθϋ ε ηάίαίεεε οάεηοά ά είοιδιαιοεήίϋο ηεηοάιαο εϋ εηηεαήαίεαίεϋ εηοιθε-άηεεο ατεοίαίοία / Ε. Ά. Εδαάοία // Νεηοάιϋ οηδαεεάίεϋ ε είοιδιαιοεήίϋά οάοήεήεε. – 1 1.1(31) – Ι. ; Άηθίηε : ίαο-ίαϋ εήεά, 2008. – Ν. 163–167.

ΐαίοηεθείο 2008 –

ΐαίοηεθείο: ηεααϋήηεήα ηεηνιάρηά ίαηεααέα [Ύεαεοθίηίϋε δαήοθη]. – 2008. – Δαεεί αήηοοία: <http://manuscripts.ru/>, ηάηάίηίϋε. – ϕαε. η ήεδαία.

ΐ εήεαεοεε 2007

– ΐαίοηεθείο: Ύεαεοθίηίϋε ααθηεϋ ηθίεϕαάάίεε Ι.Ά. Εήηηηήα [Ύεαεοθίηίϋε δαήοθη]. – 2007. – Δαεεί αήηοοία: http://mns.udsu.ru/Lomonosov/Coll_Lmnsv.html, ηάηάίηίϋε. – ϕαε. η ήεδαία.

Νηαδαίίηϋά 2006

– Νηαδαίίηϋά είοιδιαιοεήίϋά οαθίηεήεε ε ηεηνιάρηά ίαηεααέα: ηο αδαίεο δοεήεηεάε ε ηεαεοθίηίϋι οάεηοάι : ίαοαδεαεϋ ίαεαοίαδ. ίαο-. εήο. – Εεααηε : Εϕα-αί ΕεΆΌΌ, 2006. – 196 η.

[Ἰνῶν ἰνῶν ἰνῶν ἰνῶν]. ‐ 2008. ‐ Ἰνῶν ἰνῶν ἰνῶν: <http://www.w3.org/RDF>, ἰνῶν ἰνῶν ἰνῶν.
‐ Ἰνῶν ἰνῶν ἰνῶν ἰνῶν.

A model for
the exchange of knowledge in systems for humanities research

Ignat V.
Kravtsov, Kristina A. Bagimova

Petrozavodsk
State University, Petrozavodsk, Russia

Izhevsk
State Technical University, Izhevsk, Russia

This paper gives a description of a model that produces the structures and semantics of digital texts. This model will form the basis of an XML format for cultural heritage texts produced for the Semantic Web. Such description will allow us to work with digital texts collections and to make transparent publications and semantic services. This model will also allow knowledge about texts to be exchanged between heterogeneous systems.